

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/95/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120289893
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:6120289893.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci žalobcu POMO, s.r.o., so sídlom Žilina, Závodská cesta 3911/24, IČO: 52 756 904, právne zastúpeného ADVOKÁTI Müller § Dikoš, s.r.o., so sídlom tamtiež, proti žalovanému Generali Česká pojišťovna a.s., so sídlom Spálená 75/16, Nové Město, Praha 1, Česká republika, IČO: 45 272 956, konajúca prostredníctvom Generali Poist'ovňa, pobočka poisťovne z iného členského štátu, so sídlom Bratislava, Lamačská cesta 3/A, IČO: 54 228 573, o zaplatenie 182 eur s príslušenstvom, na základe odvolania žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 14C/34/2020-83 zo dňa 11. marca 2021, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Žalovaný **m á** voči žalobcovi **n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd žalobu (v celom rozsahu) zamietol. Vychádzal z toho, že nebolo sporné, že dňa 21.12.2019 došlo k dopravnej nehode, pri ktorej bola spôsobená škoda na motorovom vozidle zn. Range Rover EČV: M710XB777 (Russia), pričom ku škode došlo prevádzkou motorového vozidla v danom čase povinne zmluvne poisteného u žalovaného. Žalovaný nerozporoval ani základ nároku, teda nárok na náhradu škody poškodenej spôsobenej nájmom náhradného vozidla; sporný bol len rozsah nároku - výška náhrady ako denného a celkového nájomného a poplatok za pristavenie vozidla. Samotný nevyhnutný (časový) rozsah nájmu - 10 dní - taktiež sporný nebol.

2. Okresný súd zdôraznil, že vozidlo poškodenej bolo v servise v čase od 18.2. do 27.2.2020. To znamená, že potreba náhradného vozidla nevznikla bezprostredne po dopravnej nehode, ale až po uplynutí takmer dvoch mesiacov; „teda pravdepodobne pri plánovanej oprave vozidla“. Okresný súd dával do pozornosti ustanovenie § 415 Obč. zák., ktoré ukladá každému povinnosť počínať si podľa konkrétnych okolností tak, aby nebola inému spôsobená škoda. Nadväzne je povinnosťou (aj) poškodeného pri reparácii náhrady škody postupovať tak, aby samotnou realizáciou odstránenia následkov škody nebola spôsobená škoda tomu, kto je povinný jej náhradou.

3. Okresný súd uviedol, že v súdnej praxi bolo ustálené, že poškodený pri zabezpečovaní náhradného vozidla nemusí nevyhnutne vykonať prieskum cien; postačuje, ak si zabezpečí náhradné vozidlo v primeranej cene. Súčasne však tiež konštatoval, že čím je však dlhší časový úsek od nehody po nevyhnutnosť zabezpečenia náhradného vozidla, je vyššia možnosť zabezpečiť vhodné náhradné vozidlo za primeranú cenu. Preto poškodený „nemusí ihneď prijať prvú ponúknutú možnosť“; osobitne, ak cena za prenájom náhradného vozidla je neprimeraná, resp. presahuje obvyklú cenu.

4. Okresný súd poukázal tiež na to, že žalobca v rozsahu hlavnej činnosti sa venuje sprostredkovaniu pomoci motoristom a (okrem iného) ponúka náhradné vozidlo „zadarmo“. Nadväzne sa pri zabezpečovaní náhradného vozidla musí správať profesionálnejšie a efektívnejšie ako bežný

poškodený. Súčasne, ak žalobca ponúka poškodenému náhradné vozidlo, nemôže sa brániť tým, že ide o voľbu poškodeného a tým sa „zbaviť zodpovednosti za efektívnosť, hospodárnosť, účelnosť a racionalitu náhrady“. Uvedené v sebe zahŕňa taktiež reagovanie na ponuky konkurencie a takýto prenajímateľ bezdôvodne nesmie uprednostňovať prenájom vlastných vozidiel za vyššiu cenu nájmu.

5. Pri posúdení primeranosti ceny za prenájom náhradného vozidla okresný súd pripomenul, že primeranosť samotného (druhu a typu) náhradného vozidla (vozidlo zn. BMW 525 xDrive) žalovaný nenamietal. Okresný súd vymedzil konkrétne výšky nájomného dotknutého vozidla vo viacerých požičovniach, resp. u viacerých predajcov a dospel k záveru, že nemohol „automaticky akceptovať“ výšku nájomného uplatňovaného žalobcom. Zopakoval, že poškodená mala dostatok času pri plánovaní opravy jej vozidla aj na zabezpečenie/ rezervovanie náhradného vozidla, pričom nebolo ani tvrdené, že by poškodená nemala možnosť ovplyvniť čas/trvanie opravy.

6. V konkrétnostiach súdnej veci okresný súd uzavrel, že žalovaným priznaná náhrada za náhradné vozidlo predstavuje práve mediánovú cenu nájmu. Následne v úhrne so všetkými okolnosťami (predovšetkým predmet podnikateľskej činnosti žalobcu a časový odstup od nehody) mal za to, že žalovaným poskytnutá náhrada je primeranou. Žalobca teda poskytol žalovanej vozidlo za vyššiu cenu a získal výhodu i tým, že ponúkal „nájom náhradného vozidla bezodplatne“.

7. Okresný súd zamietol aj nárok na poplatok za pristavenie vozidla, „ktorého účelnosť pri výške nájmu presahujúceho medián trhu považoval za nedôvodnú“. Služby čistenia, prevzatia vozidla, dezinfekcie musia poskytovať všetky požičovne; dotknutý poplatok za pristavenie a prevzatie vozidla „sám o sebe nemá žiaden opodstatnený význam“. Takúto službu totiž nemožno oddeliť a poskytovať samostatne, ale vždy len v spojení s nájmom náhradného vozidla. O trovách konania rozhodol okresný súd tak, že žalobca je povinný v spore úspešnému žalovanému ich nahradiť v plnom rozsahu.

8. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca, ktorý sa domáhal jeho zmeny tak, že žalobe bude v celom rozsahu vyhovieť. Namietal „neadekvátne odôvodnenie“ napadnutého rozhodnutia. Nesúhlasil s názorom, že na posudzovaný nárok sa vzťahuje prevenčná povinnosť poškodeného podľa § 415 Obč. zák. Tvrdil, že uplatnený nárok je možné skúmať iba z hľadiska jeho dôvodnosti. Žalobca sa nestotožňoval ani s tým, že poškodená mohla vykonať určitý prieskum ohľadne cien prenájom náhradného vozidla.

9. Poukazoval na to, že nie je možné zohľadňovať výšku denného nájomného v závislosti od dĺžky trvania prenájom, lebo pri uzatváraní zmluvy o nájme, nevie určiť dĺžku trvania nájmu; čo predstavuje špecifikum ním poskytovaného nájmu. Okresný súd pritom vychádzal práve z cien denného nájomného pri nájme trvajúcim 10 dní. Žalobca naďalej považoval ním uplatnené nájomné za primerané.

10. Nesúhlasil ani s nepriznaním poplatku za pristavenie a prevzatie vozidla. Argumentoval tým, že predmetný poplatok bol dojednaný priamo v zmluve a poškodeným (správne poškodenou - pozn. odvolacieho súdu) bol i uhradený. Žalovaný nepreukázal, žeby „služby spadajúce pod tento poplatok“ neboli poskytnuté. Žalobca za nelogické považoval prepojenie účelnosti poplatku s výškou nájmu presahujúceho medián na trhu.

11. Žalovaný navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť. Uviedol, že žalobca sa snaží navodiť dojem, že „skutočnou škodou je nájomné v hocijakej výške, ktorú poškodený mal uhradiť alebo uhradil“. Zdôrazňoval kritéria účelnosti a primeranosti, na ktoré poukazuje samotný odvolateľ a sú podstatou i ním citovaných rozhodnutí súdov v iných veciach.

12. Žalovaný doplnil, že ním stanovená sadzba denného nájomného bola nájomným na hornej hranici zistených denných sadzieb za prenájom náhradného vozidla. To znamená, že neposkytol žalobcovi najnižšiu zistenú sumu denného nájmu a ani jej aritmetický priemer, ale sumu vyššiu. Žalovaný pripomenul, že autoservis podľa rozsahu poškodenia vozidla dokáže približne odhadnúť, koľko bude trvať konkrétna oprava. Nikdy však netrvá iba jeden deň, preto určite nie je opodstatnené vychádzať zo sadzby denného nájomného pri zapožičaní vozidla len na jeden deň.

13. V následnej reakcii žalobca zotrval na podanom odvolaní, vrátane súvisiacej argumentácie.

14. K odvolacej replike protistrany sa už žalovaný nevyjadroval.

15. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov vymedzených v odvolaní (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP) napadnutý rozsudok potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

16. Neobstojí odvolacia námietka o nedostatočnosti, resp. nenáležitosti odôvodnenia napadnutého rozsudku. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia je síce neoddeliteľnou súčasťou základného práva na spravodlivý proces a ústavného práva na súdnu a inú právnu ochranu, ale neznamena, že konajúci súd má/musí odôvodniť svoje rozhodnutie podľa predstáv (nespokojného) účastníka/strany; v tomto prípade žalobcu. Z obsahu odvolania žalobcu je pritom zrejmé, že tento ani nevytýka okresnému súdu nejasnosti alebo nedostatočné vysvetlenia jeho (priebežných záverov), ale prezentuje „len“ svoj nesúhlas so samotným výsledkom sporu.

17. V rozoberanej spojitosti povahu konkrétnejšej námietky čiastočne vykazuje odvolacie tvrdenie žalobcu, že považuje za nelogické prepojenie účelnosti/dôvodnosti poplatku za prevzatie a pristavenie vozidla s výškou nájmu presahujúceho medián na trhu. Krajský súd konštatuje, že v celkovom kontexte dotknutej úvahy okresného súdu sa predmetné vyjadrenie ako nelogické určite nejaví. Pokiaľ už samotná požadovaná výška nájmu presahovala medián na trhu, uplatňovanie (ďalšieho) poplatku za službu, ktorá - navyše - sama o sebe nemá význam, nemôže obstáť. Okresný súd priamo v tejto spojitosti uviedol, že s nájmom vozidla súvisia služby (čistenie, pristavenie vozidla, dezinfekcia ...), ktoré musia poskytovať všetky požičovne a ide o štandardnú súčasť predmetnej podnikateľskej činnosti, ktorej náklady sú zahrnuté už priamo v odplate za nájom.

18. V nadväznosti na túto odvolaciu námietku je však žiaduce uviesť, že okresný súd veľmi výrazne a opakovane v rámci jednotlivých úvah a záverov akcentoval jedinečnosť v skutkových okolnostiach súdnej veci, ktorou je táto značne odlišná od desiatok obdobných prípadov prejednávaných aj týmto odvolacím súdom/senátom. Ide o skutočnosť, že poškodená vozidlo za účelom jeho opravy do autoservisu neprenehala bezprostredne po dopravnej nehode, ale až s odstupom takmer dvoch mesiacov. V súvislosti s predmetnou zásadnou skutkovou okolnosťou odvolateľ neposkytuje žiadnu (proti)argumentáciu; skôr sa javí, že ju (až vedome) opomína, resp. obchádza.

19. Neopodstatnene odvolateľ tiež namieta, že okresný súd nemal zohľadňovať § 415 Obč. zák. Ide totiž svojou povahou o všeobecné ustanovenie, ktoré v rámci občianskoprávných vzťahov normuje jednu z jeho elementárnych zásad, v zmysle ktorej je každý povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám (okrem iného) aj na majetku. Žalobca neuvádza, prečo by sa uvedené všeobecné pravidlo nemalo zohľadňovať práve vo vzťahu k nákladom na požičanie náhradného vozidla. Dôležité je súčasne zdôrazniť, že okresný súd nezaložil napadnuté rozhodnutie na výlučne iba dotknutej právnej norme, ale postupoval presne podľa požiadavky žalobcu hodnotiť v okolnostiach každého konkrétneho prípadu primeranosť a účelnosť vynaložených nákladov.

20. Práve v - už vyššie konštatovaných - skutkových jedinečnostiach súdnej veci je následne opodstatnenou požiadavkou na poškodenú, aby pri riešení potreby zabezpečiť si náhradné vozidlo počas opravy pri dopravnej nehode zavinenej tretím subjektom (poistencom žalovaného) jej poškodeného vozidla neakceptovala hneď prvú ponuku, ale aby aspoň rámcovo zistila (bez výraznejších komplikácií), či nie je dostupná iná výhodnejšia ponuka. Okresný súd pritom nespochybnil závery dlhobohnejšej súdnej praxe, že poškodený nemusí vykonávať podrobný prieskum trhu v segmente požičiavania vozidiel. To ale rozhodne neznamena, že akceptovanie akejkoľvek ponuky je možné automaticky považovať za účelne a primerane vynaložené náklady. V danom smere náležite poukazuje žalovaný na to, že odvolateľ (minimálne nepriamo) sa snaží dotknutú tézu interpretovať spôsobom, podľa ktorého akékoľvek náklady, ak boli vynaložené, je nutné akceptovať ako primerané a účelné.

21. Opakovane spomínaná skutková jedinečnosť súdnej veci je významná tiež v spojitosti s dobou/trvaním nájmu. Pokiaľ poškodená k oprave vozidla prikrčila s výrazným časovým odstupom (nejedná sa teda o nevyhnutnú a náhle vzniknutú situáciu, ako sa snaží tvrdiť žalobca), bolo plne dôvodné od nej požadovať, aby predmetnú záležitosť vyriešila po určitej príprave. To znamená oslovila ňou zvolený autoservis, ktorý (by) mal dostatok času na prípravu bezprostrednej opravy, najmä na zabezpečenie si nevyhnutných náhradných dielov, ale tiež na zorganizovanie kapacít (ľudských i materiálnych), aby oprava bola vykonaná v čo najkratšom trvaní. Pokiaľ by aj oprava poškodeného vozidla vyžadovala trvanie 10 dní, vedel by autoservis tento údaj jednoznačne a výslovne prezentovať poškodenej a tá by si dokázala prenajať vozidlo na konkrétnu alebo aspoň veľmi pravdepodobne stanovenú dobu.

22. Tieto okolnosti sú osobitne významné v súvislosti s výhradou odvolateľa, že pri zapožičaní vozidla nevie určiť dĺžku trvania nájmu. Rovnako v tomto smere primerane reaguje protistrana, keď poukazuje na to, že oprava „nikdy netrvá len jeden deň“, a teda že vychádzať zo sadzby denného nájomného vozidla len za nájom na jeden deň predstavuje zo strany žalobcu prístup veľmi preferujúci (iba) jeho ekonomické záujmy.

23. V širších súvislostiach, ktorým sa venoval už i okresný súd, je možné dodať, že v rámci konkurencie na trhu a s poukazom na profesionálne venovanie sa žalobcu činnosti pomoci vodičom pri zabezpečovaní náhradného vozidla (na ktorú vo svojich vyjadreniach opakovane poukazoval), by bolo určite náležité, keby výška denného nájomného pri uzavretí nájomnej zmluvy bola dojednaná ako predbežná a až následne v závislosti od reálneho trvania nájmu ustálená tak, aby skutočne bola aj v ekonomickom záujme poškodeného (slovami samotného žalobcu aby nemala „negatívny dopad na poškodeného“) a zároveň tiež v širšom kontexte zodpovedala kritériám primeranosti a účelnosti.

24. Krajský súd, zhodne s okresným súdom, na základe východiska o nemožnosti oddelenia danej čiastkovej činnosti od podstaty samotného nájomného vzťahu nepovažuje poplatok za pristavenie a prevzatie vozidla za účelne vynaložený. Sám žalobca uvádza, že poskytuje klientom v spojitosti s prenájomom náhradného vozidla komplexné služby, vrátane administratívy a zároveň pristavenia a prevzatia vozidla. Nevymedzuje pritom žiaden racionálny a hlavne z pohľadu primeranosti relevantný dôvod, prečo práve za prevzatie a prípravu vozidla má byť hradený aj samostatný poplatok mimo platbu za celú službu. Rovnako tak môže začať účtovať poplatok za spracovanie nájomnej zmluvy, zmluvy o postúpení pohľadávky a podobne. V daných okolnostiach nie je bez významu, že vo vzťahu s poškodeným ide medzi ním a žalobcom o vzťah spotrebiteľa a dodávateľa, ktorý rozmer nie je možné prehliadať aj z hľadiska primeranosti účtovaných poplatkov.

25. Krajský súd len dodáva, že samotný fakt, že predmetný poplatok bol medzi žalobcom a poškodenou dojednaný, nie je osobitne relevantný. Z výkladového hľadiska totiž ide o argument, podľa ktorého by akýkoľvek zmluvne dojednaný poplatok alebo platba bol automaticky - bez možnosti akéhokoľvek posúdenia a prieskumu - primeraný a účelný. Už na prvý pohľad je zrejmé, že ide o neudržateľný prístup/výklad.

26. Nakoľko odvolacie námietky vymedzené žalobcom, ktorými je odvolací súd viazaný, neboli dôvodné a odvolací súd nezistil ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré prihliada z úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), v meritórnej časti napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny.

27. Žalobca síce odvolaním napadol rozsudok okresného súdu v celom rozsahu, ale vo vzťahu k výroku o trovách prvoinštančného konania nevymedzil žiadnu konkrétnu námietku. Nadväzne, potvrdenie posudzovaného rozhodnutia v meritórnej časti, od ktorej je výrok o trovách konania priamo závislý, zakladá vecnú správnosť aj dotknutého bezprostredne podmieneného výroku o nároku na náhradu trov. Len na okraj krajský súd dopĺňa, že okresný súd náležite aplikoval zásadu plného úspechu v spore.

28. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP. V dôsledku potvrdenia napadnutého rozsudku (a tým nevyhovenia odvolaniu žalobcu) bol žalovaný plne úspešnou procesnou stranou i v rámci štádia odvolacieho konania, preto má voči žalobcovi nárok na náhradu súvisiacich trov v (celom) rozsahu - 100%.

29. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 a § 421 ods. 1 CSP. Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.